

Organ	Kollektivtrafiknämnden
Plats	Kollektivtrafikmyndigheten, Ängsgårdsgatan 12, Västerås
Tidpunkt	Torsdagen den 26 oktober 2023
Ledamöter	Jenny Landernäs (M), Ordförande Elin Granqvist (KD), 1:e vice ordförande Sven Fallgren (SD) Joakim Öryd (SD) Marino Wallsten (S), 2:e vice ordförande Karolina Myllergård (S), ersätter Daniel Pettersson (S) Pratima Åslund (V), deltar på distans
Ersättare	Gunnar Björnstad (M) Yrjö Björkqvist (M) Liane Blom (L) Kristina Nyberg (S), deltar på distans Anders Johannesson (C)
Övriga	Arne Andersson, förvaltningsdirektör Mohammad Sabet, verksamhetschef Christina Winnieson, ekonomichef Elin Hellström, mötessekreterare Sara-Josefina Holby, verksamhetschef Kollektivtrafikförvaltningen Marknad, del av § 52 Mats Ellman, enhetschef, planering och utveckling Kollektivtrafikförvaltningen Peter Backman, trafikplanerare, planering och utveckling Kollektivtrafikförvaltningen, del av § 52 Johan Wadman, VD Svensk Kollektivtrafik, del av § 52 Lena Jansson, projektsamordnare Kollektivtrafikförvaltningen, del av § 52 Johan Graff Andersson (L), politisk sekreterare John Fhager (KD), politisk sekreterare

§ 48 Fastställande av föredragningslista

Beslut

1. Den preliminära föredragningslistan fastställs.

§ 49 Föregående protokoll

Anmäls att kollektivtrafiknämndens protokoll från sammanträdet 2023-09-25 justerats i föreskriven ordning.

§ 50 Justering

Beslut

1. Sven Fallgren utses att jämte ordföranden justera dagens protokoll.

§ 51 Nästa sammanträde

Beslut

1. Nästa sammanträde ska äga rum torsdagen den 7 december 2023 kl. 09.00.

§ 52 Muntlig information

Arne Andersson, Christina Winnieson och Mohammad Sabet informerar från förvaltningen.

Arne Andersson inleder med att visa en bild och berätta om en ny busshållplats som har placerats inomhus på ett äldreboende. Detta för att personer med till exempel demenssjukdomar ska ha en plats som de kan känna igen sig vid, sätta sig ned och "vänta på bussen".

- Länsdelssamråd

En kort återrapport från höstens träffar med kommunerna. Fokus har legat på tågfrågor och tjänstepersoner från Tåg i Bergslagen och Mälardalstrafiken har deltagit. Länsdelssamråden har också gjorts i samverkan med den regionala utvecklingsförvaltningens arbete med den Regionala systemanalysen som håller på att tas fram.

- Afrikansk svinpest

Kort information gällande hantering av påkört vildsvin inom skyddszonen i norra Västmanland. SJ, som kör Bergslagspendeln har meddelat att de följer de riktlinjer som Statens Veterinärmedicinska Anstalt (SVA) och Trafikverket lämnar.

Nämnden diskuterar kort riktlinjerna och statistik över antal påkörda vildsvin.

- Västerås stad: depåfrågan, rambudget och produktutveckling

Västerås stad har meddelat att förevarande bussdepå måste flyttas innan 2030, Region Västmanland önskar förlänga till minst 2035, en förlängning som också Svealandstrafiken är positiv till. Förhandlingar pågår där Västerås stad har kopplat ihop depåfrågan med produktutvecklingsfrågorna. Regionen har lämnat besked om att pensionärsresor mellan klockan 10–15, införande av 40-resorskort samt en utredning om skatteväxling är möjlig om depån blir klar till som minst 2035. Staden har aviserat att avge besked under november.

Nämnden diskuterar för- och nackdelar med de olika alternativen som utredningen tittat på och om man landar i en förlängning av depån, återigen bör titta på de olika förslag och alternativ som utredningen hanterat. Fördelen med en likadan bussdepå-lösning vad gäller ägande som i Örebro kommun lyfts.

Vidare informeras att Västerås stad vill ha fortsatt fria sommarlovsresor, vilket påverkar rambudgeten på grund av minskade intäkter. Västerås höjer sin taxa med 2,1 procent mer utöver LPIK för år 2024. Denna beräknade intäktsökning motsvarar tappet av intäkterna på grund av fria sommarlovsresor.

Rambudgeten påverkas därmed inte.

- Aktuellt på Kollektivtrafikförvaltningen
Ny medarbetare presenteras. Mats Ellman är ny enhetschef för planering och utveckling på Kollektivtrafikförvaltningen. Alla chefstjänster på Kollektivtrafikförvaltningen är nu tillsatta.
- Läget i tågtrafiken
Tåg i Bergslagen: En kort statusuppdatering gällande kundservice för Tåg i Bergslagen ges. Vidare presenteras bland annat det nya trafikavtalet och den nya affärsmodellen som gäller från i början på december 2023. Från och med den 10 december är det VR, i stället för SJ, som kör trafik och underhåller fordon. Tågvärdar och lokförare kommer att vara anställda hos VR och Tåg i Bergslagen ansvarar för försäljning, prissättning, kundservice och marknadsföring. VR presenteras kort och det lyfts att stationeringsorter och underhållspunkter förväntas skapa en robust trafiklösning för TiB, resenärer och medarbetare. VR har varit noga med att beskriva hur de tänker driva arbetet. Avslutningsvis visas en bild över störningstimmar för TiB under det senaste året samt orsaker till merförseningar.
Nämnden diskuterar VR:s möjlighet att köra fordonen med och utan tågvärd samt förväntan på hur trafiken kommer att gå framöver. Fortsatt komplexitet i schemaläggningar och ekonomiska lösningar lyfts.

Mälardalstrafik: Utblick Mälartåg 2024 presenteras. Personalläget för lokförare och tågvärdar förbättras vartefter MTR rekryterar och utbildar personal. Trafiken på Mälartågslinjerna förväntas, från i början på december, gå från cirka 78 procent till 90 procent produktion av fastställd trafikplan. Nuvarande och förväntad trafik som berör UVEN och särskilt Sala-området går igenom.
Nämnden diskuterar bland annat reducering och ersättning av trafiken samt avgångar på sträckan Sala-Västerås.
- Marknadsaktiviteter
Sara-Josefina Holby, verksamhetschef Marknad Kollektivtrafikförvaltningen, presenterar verksamheten Marknads arbete. Hon berättar om två kvalitativa undersökningar: kundresan och VL-panelen. Kundresan är ett verktyg som ska vara till hjälp för att skapa förutsättningar för förändring. Djupintervjuer med pendlare och sällanresenärer genomförs där man tar reda på hur resenärer upplever resan före, under och efter. VL- panelen används för att ställa frågor till resenärer i syfte att väga in deras syn i olika interna projekt och utvecklingsarbeten. I dagsläget deltar cirka 230 personer med en svarsfrekvens på 40 procent. Vidare berättar hon om två kvantitativa undersökningar: kundsynpunktsrapporter och kollektivbarometern. Kundsynpunktsrapporter ger bland annat en bild över vilka typer av ärenden som kommer in varje månad. Månatliga möten hålls med representanter från IT, Marknad, Kundtjänst och Svealandstrafiken där olika frågor går igenom och bidrar till ett värdefullt samarbete. Kollektivbarometern ger information om långsiktig statistik och trender. Hon fortsätter att berätta om vad som kommer att göras framöver. Bland annat kommer man genomföra kund för en dag, där medarbetare själva kommer att prova och uppleva egna produkter samt att man kommer titta på fokusgrupper i länet. Vidare informerar hon om att man arbetar med "ett

nummer in". I dag kan man nå VL genom mejl samt fem olika telefonnummer. Ett arbete pågår nu för att avveckla ett av dessa nummer som är ett betalnummer, vilket kommer bidra till en besparing om cirka 1,5 miljoner. Avslutningsvis presenterar hon ett nytt koncept för hur VL ska presenteras och berättar bland annat att målet är att VL ska kännas lätt att välja. Fokus ligger på arbets- och studiependling men också på fritidsresor.

- Pågående upphandlingar

Lena Jansson, projektsamordnare Kollektivtrafikförvaltningen, redogör för statusen för ett antal projekt inom förvaltningen per oktober 2023. Hon går igenom arbetet med kundservice för Tåg i Bergslagen och berättar bland annat att all personal nu är på plats och att utbildning samt acceptenstester i ärendehanteringssystemet pågår. Hon berättar om implementeringen av ny VL-app, att utveckling pågår och att den beräknas vara på plats i slutet av januari 2024. Vidare informerar hon om pågående och kommande upphandling och implementering av nytt biljettsystem samt systemstöd för särskilda persontransporter samt lyfter att det kommer ske förbättringar för Svealandstrafiken och kunder.

- Säkerhetsläget i kollektivtrafiken

Johan Wadman, VD Svensk Kollektivtrafik, informerar att Säkerhetspolisen efter sommaren 2023 har höjt terrorhotnivån till fyra på skalan för terrorhotnivå samt att regeringen uppdragit åt Trafikverket och Transportstyrelsen att gemensamt utreda behovet av att stärka det svenska järnvägs- och kollektivtrafikskyddet. Han berättar att en redovisning av uppdraget ska lämnas senast den 31 januari 2024 samt att man bland annat ska titta på hur ansvaret för stationer ser ut, om det behövs en speciell reglering kring detta, samt att man vid behov ska lämna förslag på åtgärder. Vidare berättar han om ett projekt om säkerhet i offentlig miljö med tillhörande utbildningar som har tagits fram för att höja medvetenheten och kunskapen hos medarbetare som arbetar i dessa miljöer. Nämnden ställer frågor om hur man inom Kollektivtrafikförvaltningen och Svealandstrafiken i dag arbetar med dessa frågor samt lyfter hur regionen som en mindre aktör kan få stöd från Svensk Kollektivtrafik.

- Ekonomi

Punkten inleds med att de ekonomiska utmaningarna inför år 2024 lyfts och genomförda åtgärder i budgeten presenteras. Vidare informeras nämnden om att det finns ett underskott om 24 miljoner kronor att arbeta med och förslag till neddragning av trafik och övriga budgetjusteringar presenteras.

Peter Backman, trafikplanerare Kollektivtrafikförvaltningen, presenterar arbetet med förslag till kostnadsbesparingar i regional busstrafik. Han informerar att underlaget ska ses som ett diskussionsunderlag för det fortsatta arbetet med att få en ekonomi i balans och behovet av att minska underskottet. Han går bland annat igenom förutsättningar och åtgärder, trafikrambudget 2024 samt UL-trafiken. Avslutningsvis går han igenom förslag till det kommande arbetet och presenterar olika alternativ. Nämnden informeras om att det fortsatta arbetet kommer att presenteras vidare vid kommande sammanträden.

Nämnden diskuterar bland annat intäktsfrågan samt att man önskar redovisning av konsekvensanalyser, olika vägval och beräknade effekter.

Beslut

1. Informationen noteras.

§ 53 Internkontrollplan 2024

KTM230056

Förslag till internkontrollplan för 2024 redovisas. Kontrollplanen inarbetas i förvaltningsplanen och rapporteras till nämnden och regionstyrelsen i samband med delårsrapport 2.

Christina Winnieson inleder med att berätta att riskanalyser har genomförts samt redovisar förvaltningens internkontrollplan och dess kontrollområden. Särskilt lyfts risker kopplade till ersättning som betalas till taxibolagen samt informationssäkerhet.

Slutligen presenteras kort regionövergripande kontrollområden.

Beslut

1. Det redovisade förslaget till internkontrollplan för Kollektivtrafikförvaltningen 2024 godkänns.

§ 54 Förvaltningsplan 2024–2026 för Kollektivtrafikförvaltningen

KTM230056

Regionen förverkligar den politiska vilja som uttrycks av regionfullmäktige med hjälp av mål- och uppdragsstyrning. Styrsignalerna dokumenteras och förmedlas i dokumentkedjan regionplan, förvaltningsplan och verksamhetsplan.

Redovisad förvaltningsplan utgår från Regionplan 2024–2026. I förvaltningsplanen beskrivs vilka åtgärder som ska genomföras av förvaltningen för att förverkliga mål och uppdrag givna av regionfullmäktige, regionstyrelsen och kollektivtrafiknämnden. I planen fastställs förvaltningens ekonomiska förutsättningar med uppgift om ramar, ersättning, investeringar och budget. Planen ligger till grund för kollektivtrafiknämndens löpande uppföljning av mål, uppdrag och genomförande.

Förvaltningsplanen är en rullande treårsplan där det andra och det tredje året utgör ingång i kommande årsplan. Kollektivtrafiknämnden äger rätt att revidera förvaltningsplanen.

Christina Winnieson går kort igenom mål och uppdrag från regionfullmäktige samt nämnd. Hon belyser särskilda delar som till exempel prioriterat arbete för att få välmående personal, arbete med att effektivisera och förbättra tjänster, samt arbete för att öka regionens intäkter. Hon berättar att kundnöjdheten hos resenärer inom allmän kollektivtrafik samt hos invånarna har ökat under år 2023 samt att målet är att fortsätta öka nöjdheten under kommande år. Vidare presenterar hon åtgärder, aktiviteter samt tidplan för genomförande av uppdrag och måluppfyllelse.

Avslutningsvis går hon igenom driftsbudget för 2024 samt investeringsbudget. Bland annat lyfts ökat resande och ökade biljettintäkter, ökade lönekostnader med anledning av att personal till Kundservice för Tåg i Bergslagen har anställts, samt den ekonomiska utmaningen och behovet av ekonomiska besparingar under år 2024 och framåt för att kunna uppnå en ekonomi i balans.

Nämnden lyfter kort sjukfrånvaro.

Beslut

1. Förvaltningsplan för Kollektivtrafikförvaltningen 2024–2026 godkänns.
2. Kollektivtrafiknämndens ordförande får i uppdrag att teckna förvaltningsplan med Kollektivtrafikförvaltningens förvaltningsdirektör.

Protokollsanteckning

Bilaga 1

Marino Wallsten, Karolina Myllergård och Kristina Nyberg, alla (S), Pratima Åslund (V) samt Anders Johannesson (C) lämnar protokollsanteckning enligt bilaga.

§ 55 Revidering av taxor i Mälardalstrafiken

KTM230055

De regionala kollektivtrafikmyndigheterna i Stockholm, Sörmland, Uppsala, Västmanland, Örebro län och Östergötland ingick år 2014 ett avtal om att tillsammans etablera en ny regionaltågstrafik och nya pendlarbiljetter. I samband med detta togs Mälardalstaxan fram i form av taxestruktur, resevillkor, produktsortiment och prissättning för periodbiljetten Movingo. Prissättningen har legat fast sedan respektive biljettslag infördes med undantag för mindre justeringar för följsamhet mot lokala prisökningar.

Händelser i omvärlden har bidragit till att kostnadsläget höjts, vilket också påverkat Mälardalstrafik genom höjda energipriser, ökade priser och leveranstider på fordonskomponenter och vid fordonsanskaffning, ökade räntekostnader samt avtalsmässiga indexupjusteringar.

Med anledning av de ökade kostnaderna behöver Mälardalstrafik säkerställa en stabil och balanserad ekonomi genom antingen ökad ersättning från ägarna och/eller som prisjustering av Mälardalstaxan.

Hantering av efterkommande prisjusteringar för Mälardalstaxan omhändertas i pågående arbete med översyn av styrande dokument för Mälardalstrafiks verksamhet. Inriktningen för denna hantering är att Mälardalstrafiks styrelse bemyndigas efter beslut i respektive ägarregions fullmäktige att årligen kunna justera prissättningen för Mälardalstaxan med noll till tre procent.

Mälardalstrafik har lämnat rekommendation till beslut till respektive huvudman. Regionfullmäktige föreslås följa rekommendationen.

Kollektivtrafiknämndens förslag till fullmäktiges beslut

1. Mälardalstaxans periodbiljetter justeras med 7,5 procent inklusive justering av periodbiljettens tak- och golvpris.
2. Mälardalstaxans enkelbiljetter justeras med 5,0 procent inklusive justering av enkelbiljettens tak- och golvpris.
3. Föreslagen prisjustering för periodbiljetter och enkelbiljetter gäller från och med den 9 januari 2024.

§ 56 Sammanträdesdagar 2024

Nämnden fastställde sammanträdesdagar för 2024 vid sammanträdet 2023-09-25 § 45. Sammanträdesdagen den 24 oktober behöver ändras. Nytt förslag är fredag den 18 oktober klockan 09.00-12.00.

Beslut

1. Sammanträdesdagar 2024 fastställs till 15 februari, 11 april, 22 maj, 19 september, 18 oktober och 12 december.

§ 57 Delegationsbeslut och anmälningsärenden

Inga delegationsbeslut och anmälningsärenden finns att redovisa.

§ 58 Övriga frågor

Inga övriga frågor framställs.

Vid protokollet

Elin Hellström, mötessekreterare

Justerat 2023-11-08

Jenny Landernäs
Ordförande

Sven Fallgren
Justerare

Att justeringen tillkännagivits på regionens anslagstavla
2023-11-08 intygas:

Elin Hellström